

به سوی رویکرد نوین حفاظت یکپارچه و بازآفرینی جامع

امیر محمد معززی مهرطهران^{۱*}، محمد مسعود^۲

^{۱*} نویسنده مسئول: پژوهشگر دکتری مرمت ابنیه و بافت‌های تاریخی، دانشکده مرمت، مدرس دانشگاه هنر اصفهان، مدیر پژوهش دانشگاه علمی کاربردی شهرسازی، نوسازی و بهسازی شهرداری تهران - a.moazezi@au.ac.ir -
^۲ استادیار دانشکده معماری و شهرسازی و معاون آموزشی دانشگاه هنر اصفهان.

چکیده

بافت‌های تاریخی و آثار کهن هر منطقه، میراث فرهنگی و عامل جاودانه‌شدن فرهنگ آن منطقه و پاسخگوی نیاز مردم به هویت ملی و تاریخی خود می‌باشند. آثار تاریخی و بافت‌های کهن شهری طی سالیان سال، به عنوان تجسم کالبدی فرایندهای اجتماعی و فرهنگی ساری و جاری در جامعه و به عنوان جزئی از فرهنگ جامعه، با زندگی مردم پیوندی ناگسستنی برقرار کرده و این امر ضرورت حفظ و احیاء و توجه به این سرمایه فرهنگی را محسوس می‌نماید. با توجه به اینکه هدف از نوشتار حاضر، بازخوانی مفاهیم و شرایط حاکم بر جریان مرمت و حفاظت شهری است، بررسی رویکردها، سیاست‌ها و اقدامات در مواجهه با آثار و بافت‌های تاریخی، از گذشته تا به امروز، علاوه بر اینکه چگونگی توجه به آثار تاریخی را معین می‌کند، بازگوکننده شیوه‌های مداخله و همچنین معایب و محاسن آنها نیز می‌باشد، که این خود، ما را به سمت اتخاذ شیوه مناسب رهنمون می‌کند. براین اساس مقاله حاضر، به روش توصیفی-تحلیلی و با استفاده از مطالعات اسنادی به بررسی سیر تحول جریان «مرمت و حفاظت شهری» و بیان دیدگاه‌ها و رویکردهای مختلف می‌پردازد؛ در نهایت رویکردهای متاخر این جریان که همانا «بازآفرینی جامع شهری» و «نوزایی شهری» است، معرفی گردیده است. این مطالعه نشان می‌دهد که در رویکرد نوین حفاظت، جامع‌نگری در توجه به ارزش‌ها و همچنین توجه به محیط تاریخی به عنوان یک ثروت اقتصادی و اجتماعی و نیز یک منبع فرهنگی عظیم بعنوان اصول محوری مطرح‌اند.

کلید واژه: حفاظت شهری، بازآفرینی شهری، رویکردها، منشورها